

Č. 14.015.

Samospráva obecní: Úřad, rozhodující o odvolání poplatníka z usnesení obecního zastupitelstva obce na Slovensku, aby byl zahájen proti třetí osobě civilní spor na ochranu obecního majetku, má jen posoudit, nejde-li o spor neúčelný, který zřejmě poškozuje poplatnické zájmy.

(Nález ze 14. prosince 1937 č. 7032/35-4.)

Věc: Koloman V. v Liptovském Hrádku proti rozh. zem. úřadu v Bratislavě z 23. října 1935 o zahájení sporu obcí.

Výrok: Stížnost se zamítá.

Důvody: Obecní zastupitelstvo v Liptovském Hrádku usneslo se ve schůzi 8. února 1932 pověřiti obecního starostu, aby podal žalobu na Kolomana V. o knihovní vklad práva vlastnického na spornou část parcely pro obec a o postoupení její v užívání. Okr. úřad v Liptovském Hrádku k odvolání Kolomana V. usnesení to zrušil a zahájení sporu nepovolil. K odvolání obce Liptovského Hrádku zem. úřad v Bratislavě výměrem z 23. října 1935 potvrdil usnesení obecního zastupitelstva. V důvodech uvedl: V daném případě se jedná o části pozemků, které byly podle přesvědčení obecního zastupitelstva z obecní veřejné cesty třetí osobou neprávem přivlastněny. O tom, že posouzení vlastnického práva těchto částic pozemkových jest otázkou práva soukromého, jejíž řešení patří do oboru působnosti civilních soudů, nemůže býti pochybnosti. Hledíc k tomu, že podle § 21 zákona č. 329/1921 Sb. celý majetek obce má býti nezkráceně zachován, správně učinilo obecní zastupitelstvo, pověřilo-li starostu zahájením civilního sporu proti Kolomanu V., t. j. odhodlalo-li se použítí jediné možného prostředku k hájení vlastnického práva obce. Vždyť, kdyby tak nebylo obecní zastupitelstvo učinilo, byl by musil okr. úřad podle § 115 zák. čl. XXII:1886, resp. § 5 zákona č. 125/1927 Sb. a § 2 vládn. nař. č. 96/1928 Sb. z moci úřední se postarati o právní zastupování obce za účelem zahájení sporu v zájmu hájení jejího vlastnického práva co do oněch pozemkových částic. Ale nehledíc k tomu, hájení domnělých práv pořadem práva tvoří výlučně autonomní právo obce; v tom nemůže jí býti odpůrcem cestou odvolání před úřady správními bráněno, a to ani tehdy ne, je-li odpůrce současně i poplatníkem obce.

O stížnosti uvážil nss:

St-1, broje proti výroku žal. úřadu, že uplatňování práv obce pořadem práva je výlučným autonomním právem obce, v němž nemůže jí bránit odpůrce v instančním pořadí správním, ani když je současně poplatníkem obce, namítá, že:

a) uplatňování domnělých práv obce sporem vůči třetím osobám není jejím autonomním právem ve smyslu § 21 zák. čl. XXII:1886, i že

b) nepřiznání odvolacího práva poplatníka odporuje ustanovení § 25 cit. zák. článku.

Ad a). Podle § 21 zák. čl. XXII:1886 rozhoduje obec o svých vnitřních záležitostech. Vnitřní záležitostí v nejvlastnějším toho slova smyslu je záležitost majetku obecního a jeho hájení v plném rozsahu, tedy i hájení jeho proti třetím osobám před soudem civilním sporem.

Ad b). Nesprávný je však názor, že odpůrce, ani když je poplatníkem obce, nemůže obci v této obraně brániti v pořadu instancí správních. Podle § 25 zák. čl. XXII:1886 mají poplatníci obce právo nařikati usnesení obce ve vlastních majetkových záležitostech, pokud usnesení ta mohou se dotýkati jejich poplatnických zájmů (Boh. A 12.785/37). Toto právo nemůže frustrovati nahodilá okolnost, že poplatník jest osobou, proti níž jako odpůrci chce se obec domáhati ochrany obecního majetku.

Názor žal. úřadu je tedy nesprávný. Než úřad nevyvodil z něho žádných důsledků, nýbrž přezkoumával rozhodnutí nižších stolic věcně, takže st-li nevznikla po této stránce žádná procesní újma.

Stížnost vytýká jako vadu řízení, že žal. úřad nezjistil skutkového podkladu pro své rozhodnutí, zejména v tom směru, zabral-li st-l skutečně majetek obecní.

Po názoru soudu není věcí úřadů odvolacích, rozhodujících o odvolání poplatníka na usnesení obecního zastupitelstva, zahájiti vůči třetí osobě civilní spor na ochranu majetku obecního, aby zkoumaly podrobně podstatu sporu a zjišťovaly skutkové okolnosti pro rozhodnutí v civilním sporu právně relevantní. Jejich úkolem je toliko posouditi, neběží-li o spor zřejmě neúčelný, ať již proto, že je na první pohled beznadějný, nebo že podstata sporu zřejmě je neúměrná možným nákladům procesním, nebo z jiných snad důvodů, svědčících zřejměmu poškození zájmů poplatnických.

Není proto vadou řízení, že žal. úřad nekonal šetření o vlastnictví sporných pozemků, ježto běží o okolnost relevantní až pro spor samý.

V řízení správním tvrdil st-l, že věc byla v pořadu správním i soudním již vyřešena, poukazyval v té příčině na usnesení ns č. R III 396/1931, rozhodnutí býv. okr. úřadu v Liptovském Hrádku č. 552/27 a župního úřadu č. 10.541/27, podle nichž je prý mimo spor, že st-l na sporném pozemku zřídil na základě stavebního povolení plot, a zaujal i stanovisko k vyjádření, jež si obec vyžádala od advokáta Dra K.

Z dějové části nař. rozhodnutí je patrné, že žal. úřad, tvoře si úsudek o účelnosti sporu, všechny ony akty vzal v úvahu.

Podle cit. dobrozdání právního poradce obce je spor se strany obce odůvodněný; st-lem dovolané pak akty nijak nedosvědčují, že by spor byl zřejmě bezúčelný, neboť z aktů stavebních nic neplyne pro spornou otázku vlastnictví k zastavenému pozemku, naopak župní úřad odkázal obec na pořad práva, právě tak jako ns, který ve svém usnesení č. j. R III 396/1931 vyslovil, že obec v nesporném řízení o zakládání pozemků knižních vložek nemůže uplatňovati vlastnické nároky proti dosavadnímu stavu sporných parcel.

Potvrdil-li žal. úřad za tohoto stavu usnesení obecního zastupitelstva, zahájit spor se st-lem, neshledav, že by vedení sporu bylo zřejmě nedůvodné, nemohl nss uznati, že by závěr ten nebyl dostatečně podložen nebo byl jinak vadný, ani že by odporoval zákonu.

Č. 14.016.

Samospráva obecní. — Zaměstnanci veřejní:
I. * Obsazení řádně systemisovaného místa obecního tajemníka může spadat podle okolností případu do věcného rozsahu oprávnění obecního gerenta ve smyslu § 106 čes. obec. zřiz. — II. Úlevy poskytnuté legionářům na základě zákona č. 282/1919 Sb. při přijímání do státních úřadů platí i pro přijímání do obecních služeb.

(Nález ze 14. prosince 1937 č. 15.495/37.)

Prejudikatura: ad I. Boh. A 1069/21, 1129/22, 9211/31.

Věc: Leopold M. a Alois M. v Prachaticích (adv. Dr. Eduard Westphalen-Fürsternberg z Prahy) proti rozh. zem. úřadu v Praze z 5. září 1934 o obsazení místa městského tajemníka.

Výrok: Stížnost se zamítá.

Důvody: Vládní komisař v Prachaticích vypsál podle vyhlášky ze 14. listopadu 1933 veřejný konkurs na obsazení místa veřejného městského úředníka pro obor služby konceptní (městského tajemníka). V podmínkách uvedeno mimo jiné, že místo je systemisováno v II. služ. třídě, 4. platové stupnici podle zákona č. 103/1926 Sb., že se obsadí v poměru čekatelském a že uchazeč musí prokázati, že absolvoval s prospěchem střední školu a složil zkoušku dospělosti, jakož i že není starší 35 let.

Výměrem vládního komisaře z 23. prosince 1933 propůjčena bylo uvedené místo zúč. straně, která podle seznamu žadatelů je legionářem, vykazovala studium na reálce s maturitou, dále studium na abiturientském kursu obchodní akademie, bankovní praxi a byla 41 rok stará.

Proti tomu podaná odvolání st-lů jako voličů a poplatníků zamítl okr. úřad v Prachaticích výměrem z 8. května 1934 a další odvolání žal. úřad nař. rozhodnutím mimo jiné z těchto důvodů:

Proti obsazení systemisovaného místa městského tajemníka odvolatelé namítají, že vládní komisař jako orgán podle § 106 obec. zřiz. čes. pro správu obce ustanovený nebyl k aktu tomu příslušný, poněvadž nejde o běžnou záležitost správy obecní a vzniká tím obci trvalé zatížení. Tato námitka není důvodnou, neboť sluší přiznati takové oprávnění i povinnost vládnímu komisaři, zejména v tomto případě, kdy vzhledem k čl. V. č. 2 prováděcích předpisů č. 54/1920 zem. zák. čes. musil býti do 3 měsíců na místo vypsán veřejný konkurs a kdy šlo o akt naléhavý, jehož odsunutím by vzešla obci podstatná škoda, jak v naříkaném výměru bylo již uvedeno, zvláště, uváží-li se, že již od 1. ledna 1929, jak sami odvolatelé uznávají v původním odvolání, nebylo